

EMAKEELEPÄEV TÄIS TARKUSETERI

12. märtsil tähistas Tallinna Ülikooli Eesti Filoloogia Teaduslik Üliõpilaselts (EFTÜ) traditsiooniliselt emakeelepäeva, mille juhatas sisse etteütluse kirjutamise võistlus ja lõpetas TLÜ emeritprofessor Mati Hint, kes andis üle Jakob Prantsu nimelised stipendiumid TLÜ eesti keele ja kultuuri instituudi iga eriala parimale kolmanda kursuse üliõpilasele.

Emakeelepäeva üliõpilaskonverentsi üheksa ettekannet oli jaotatud kahe keelealase ja ühe kirjandusalase sektsiooni vahel. Esimeses sektsioonis „Eesti keel teise keelena” oli kokku kolm ettekannet. Elvira Kütün esitas Tallinna ja Kirde-Eesti põhikooliõpilaste ja nende vanemate kodukeele kohta saadud andmed. Ettekande aluseks olnud uurimused annavad tagasisidet hariduspoliitikale võimaldamaks tõhusamalt korraldada kodukeele õpet.¹

Maaja Orlova käsitles eesti koolis õppivate vene laste emakeele ja eesti keele kui teise keele arengut. Tasakaalustatud kakskeelsust mõttis ta keelekasutusvaldkonna, sõna assotsiatsioonide ja lugemistestiga. Selgus, et õpilased väärtustavad mõlemat keelt, kuid ainult ühel õpilasel kolmest olid keeled tasakaalus. Et mõlema keele vahel võis märgata vastastikust sõltuvust ja õpilaste lugemisoskus oli emakeeles halvem kui eesti keeles, osutas M. Orlova vajadusele toetada eesti koolis õppivate vene laste emakeele arengut.

¹ Tallinna põhikooliõpilaste kodukeele uuring viidi läbi Eesti Vabariigi Haridus- ja Teadusministeeriumi tellimusel ja sihtfinantseerimisel (grant nr ETF 7065) aastatel 2007–2008 rahvusvahelise uuringu „Multilingual Cities Project” raames.

Triin Kibar keskendus keeleõppe-motivatsioonile, sh keeleõppe motivatsioonilisele orientatsioonile. Tutvustades lähemalt kolme peamist keeleõppemotivatsiooni käsitlust (R. Gardneri sotsiaalariduslik mudel, Z. Dörnyei keeleõppe-motivatsiooni kolmetasandiline mudel ning enesemääratlusteooria), andis ta ülevaate magistr töö raames läbiviidud empiirilise uurimuse tulemustest, mis näitasid, et Tallinna Ülikooli venekeelsete tudengite eesti keele õppe peamised motiivid on pealesurutud regulatsioon, instrumentaalne orientatsioon, teadmiste orientatsioon, integratiivne orientatsioon ning muud eri laadi motiivid.

Aire Veskimäe tutvustas eesti-vene segapaari keeletarvituse uuringut. Vaadeldud paaril pole kujunenud oma keelevarianti, mis oleks segu eesti ja vene või mõnest muust keelest, küll aga esines venekeelse neuu kõnes eesti-inglise koodivahetust, seda nii lause-, fraasikui ka sõnatasandil, aga eestlasest noormehe spontaanses kõnes koodivahetust ei ilmnenu. Venekeelse neuu niisugune koodivahetus on seletatav sellega, et ta ei kasuta vene keelt seltskonnas, kus kõik temast aru ei saaks.

Liina Palu vaatles lähemalt *mas*-vormi kasutamist. Uurinud, milliseid *mas*-vormiga konstruktsioone peavad eesti noored loomulikuks, milliseid mitte, jõudis L. Palu järeldusele, et kuigi *mas*-vorm grammatikaliseerub ja levib järkjärgult progressiivtarindi näol, on veel ennatlik väita, et see toimub kindlasti inglise keele mõju all.

Aleksandra Krasnošlök kõneles teemal „Prantsuse keele mainekujundus Eestis”. Ta näitas, kuidas ja milliste

organisatsioonide kaudu püütakse Eestis reklaamida ja edendada prantsuse keelt. Tema sõnul on väga tõhusad erinevad frankofoonsed üritused, mis toimuvad üle Eesti. Samuti näitas ta, kui tihti ja mis kujul esineb prantsuse keel Tallinna keelepildis (visuaalses teabes, mis ümbritseb meid linnas, nagu reklaamid, kuulutused, sildid jne).

Kolm ettekannet käsitles kirjandust võrdlevalt ja interdistsiplinaarselt.

Berit Kaschan analüüsis noore eesti autori Eia Uusi (sünd 1985) esikromaaani „Kuu külm kuma” seoseid ameerika luuletaja ja prosaisti Sylvia Plathi loominguga, leides S. Plathi mõjusid E. Uusi teose erinevatel tasanditel, alustades pealkirjast ja lõpetades tekstisiseste peidetud viidetega.

Karin Kilk vaatles ühe tõlkeraamatu teekonda ajas Truman Capote'i romaani „Külmavereliselt” põhjal (tõlkinud Enn Soosaar 1968). Ettekande esimeses osas tutvustas esineja lühidalt perioode,

mil tõlge esmakordselt ilmus ning kaks korda taasavaldati, kirjeldades tõlketuru olukorda nõukogude ajal, 1990. aastate alguses ning tänapäeval. Teises osas käsitles K. Kilk niisuguse ajateekonna läbinud tõlke paratamatu vananemise probleemi.

Elis Vesik tutvustas saksa modernistliku kirjaniku Stefan George (1868–1933) „Rippuvate aegade raamatu” tekstidele komponeeritud laulutsükli, mille autor on Arnold Schönberg.

Emakeelepäeva üliõpilaskonverentsi lõpus esitles EFTÜ juhatuse liige Anastassia Zabrodskaia kogumikku „Noored filoloogid. Emakeelepäev täis tarkuse-teri”, mis koondab TLÜ-s 2007.–2009. korraldatud emakeelepäeva üliõpilaskonverentside paremaid ettekandeid. Järgmiseks emakeelepäevaks on plaanis koostada kolmas väljaanne.

ANASTASSIA ZABRODSKAJA